

Cupressus sempervirens / Blog

Ets aquí: Inici / Cupressus sempervirens / Blog / Cupressus sempervirens /
No és sinó l'inici del mar... Sobre 'Neurosuite' de Margherita Guidacc...

No és sinó l'inici del mar... Sobre 'Neurosuite' de Margherita Guidacci

21/05/2026 / 0 Comments / in Cupressus sempervirens, Llegir, escoltar, mirar... / by Ricard Garcia

Traduïda de l'italià al català per [Marta Vilardaga](#) i [Josep Porcar](#), [Salze Editorial](#) ha publicat **Neurosuite** amb una àmplia mostra de la poesia de [Margherita Guidacci](#) (1921 – 1992). I és que aquest bell volum, a més de contenir completa la poesia del llibre **Neurosuite** que es publicà per primera vegada el 1970, també conté una bona antologia dels poemes anteriors i posteriors sota els epígrafs 'Abans de Neurosuite' i 'Més enllà de Neurosuite'.

Ara que per primera vegada la podem llegir en català, han estat un feliç descobriment -si més no, per a mi- tant la seva poesia com la figura de Margherita Guidacci, a qui podem escoltar en [aquest enllaç](#). En els seus poemes hi tracta diversos temes o qüestions, però a parer meu en els dos versos de 'Dístic' hi apareix ben destil·lat el pensament poètic de l'autora:

*Si la mort fos la mort i res més, daria pau el seu pensament.
Però el caire de la vida, com el caire de la terra, no és sinó l'inici del mar.*

És aquest un pensament que es transmuta en versos que adquireixen una forma del tot personal. Guidacci fugí dels corrents en boga en la Itàlia del segle XX i aposta per una poesia gens críptica; tot el contrari, la seva manera d'escriure es caracteritza per la claredat i la lucidesa amb què ho fa i és de destacar, a més, com ens parla sense

subterfugis i alhora de manera continguda del que jo en diria "la veritat única", és a dir, els límits de la vida i de la mort i la frontera a vegades difusa que en separa una de l'altra.

Això em dona peu, també, a pensar que la poesia de la Guidacci gira gairebé tota ella entorn del concepte de dualitat. I no tan sols pel que acabo de dir, sinó que també per com organitza molt sovint el seu discurs. Apunto només dos dels molts exemples possibles:

'Epitafi d'Ignot'

En això que l'arbre a prop de la meva tomba sap,

*Unit amb les **arrels** a les **fonts** i amb les **frondes** a la **brisa***

Prova tu d'endinsar-t'hi, oh vianant,

*Perquè allà hi ha tota la saviesa de la **vida** i de la **mort**.*

'El fons de l'aigua'

***Dues meitats** desconegudes de l'ànima*

Es trobaven a través de l'aigua.

És evident que l'ús d'aquests aparellaments no és purament formal, sinó que ens remetent, també, a una idea d'absolut que de tant en tant va apareixent en els seus llibres: unint les arrels i les frondes, la poeta uneix també el subsol (el món mineral i les aigües que emergeixen de la terra a través de les fonts) amb el cel (el món de l'aire i la llum). D'aquesta manera, en l'arbre hi conflueixen tots els mons possibles com una mena d'absolut. En el segon exemple ho veiem també quan ens parla de les dues meitats de l'ànima. Fixem-nos, però, que tant en un cas com en l'altre hi és present l'aigua, un dels elements simbòlics recurrents en tota la poesia de Margherita Guidacci.

Un altre cosa de la poesia d'aquesta autora que em sembla del tot lloable és que tot i que s'enfonsi en els pous de l'ànima, no ho fa amb un dramatismes que podria ser-nos carregós i impúdic, sinó que ho fa amb una contenció i una claredat de les quals se'n deriva una poesia elegant a l'hora que entenedora per a qualsevol lector. Una bona mostra del que dic es pot veure en el poema que titula 'Llençol d'humida boira'. Diu així:

Llençol d'humida boira, de molsa i de silenci.

El còlquic prorromp del cor dels morts.

L'estació ha completat el seu arc i nosaltres amb ella.

Com un gran perdó que a ningú és negat

serà l'últim son.

Amb elements molt senzills (la boira, la molsa i el silenci) es creen la situació i l'estat d'ànim propicis per conduir-nos cap a un impacte als versos finals en forma de reflexió universal que a tots ens afecta. Aquesta és una manera de fer que es troba sovint en la poesia de Margherita Guidacci, tot i que en cap cas s'hi veu voluntat de resultar

sentenciosa. Més aviat sembla una invitació, o potser fins i tot una incitació, per a què sigui el lector qui en tregui els seus propis pensaments.

En la seva obra, Margherita Guidacci hi inclou poemes que ens parlen de la solitud i la companyia, de Déu o el buit, dels abismes i el descens a l'infern, de la vida mortal i la vida immortal, de la redempció i el perdó, del propi ésser quan ens diu: "*soc una poeta, una papallona, un ésser delicat...*". També ens parla de la malaltia i l'esfondrament, de Caín i Abel i la destrucció, del dolor i la bellesa o, en poemes com 'Els savis tenen sempre raó', de la saviesa. Ho podem veure en els versos següents on, a més, destaca el recurs de contrastar sensacions i imatges que ens resulten alhora belles punyents:

*Els savis tenen sempre raó
i ho saben tot: així com qui corre caurà
qui apunta alt engraparà només núvols,
**qui llepa la mel de la fulla d'un ganivet
es tallarà la llengua.**
I som nosaltres la viva conformació
de llur saviesa: nosaltres que correm i caiem,
estem els braços cap a un amable no-res
revestit de boira iridescent,
i ara estem confusos
davant del seu dur tribunal
i ni tan sols podem badar boca per exculpar-nos,
**amb la llengua que sagna
per haver perseguit la mel.***

En els llibres posteriors a **Neurosuïte**, hi trobem un gir perquè la poesia ara no només es caracteritza per encarar l'avenir en pau ("*l tots els pensaments/ es preparen ja per a la quietud*", diu al poema titulat 'Flauta'), sinó que també hi trobem poemes feliços com ho són 'Com dos segadors' o 'Instant perfecte', que ens parla també de la gratitud.

En el tram final del llibre cal destacar poemes com 'La Via Crucis de la humanitat', '**Rosa de sorra**', els poemes dedicats a les sibilles o 'A obscuras y segura', aquest darrer amb fortes reminiscències de Sant Joan de la Creu; tots aquests poemes tenen en comú el coneixement. Probablement, el saber que Margherita Guidacci ha adquirit en el seu descens a l'infern (hi ha sovint referències a la **Divina Comèdia** de Dante Alighieri), juntament amb saber-se hereva d'un torrent de sang molt antiga ("*Un torrent en mi es precipita, d'homes i dones d'abans / la sang del quals és ara la meva...*"), li ha donat finalment una serenitat que li permet afrontar el destí de manera assossegada i sense por.

Acabo, per això, transcrivint 'A obscuras y segura', que amb un munt de paral·lelismes amb 'Noche oscura del alma' ens situa tot just en el moment que la poeta es disposa a fer el salt que l'acosti a conèixer el que és encara ignot. Diu:

Una impaciència d'ales, a dins meu, sobtada.
És l'impuls del vol, si encara no
la direcció del vol. Alguna cosa
m'ha cridat, alguna cosa en mi respon.
Jo que responc soc desconeguda
a mi mateixa com la veu que em crida.

Certesa sense mapes és l'invisible,
el seus camins tenen al cor el seu azimuth.
Com orenetes en el seu primer viatge,
jo no sé quin mar hauré de travessar,
però em dispofo foscament a travessar-lo.

[Margherita Guidacci: **Neurosuite**, Salze Editorial, 2026. Col. Traduccions de poesia selecta, 6. Amb prefaci, selecció i traducció de Marta Vilardaga i Josep Porcar.]

Tags: Josep Porcar, Margherita Guidacci, Marta Vilardaga, Neurosuite, poesia, Salze editorial